

**Методичні рекомендації
педагогам, які працюють
із дітьми з особливими
освітніми потребами**

Для успішної роботи з дітьми, які мають особливі освітні потреби, педагог повинен оволодіти необхідними знаннями та навичками:

- Ознайомитись з анамнезом та висновком про комплексну оцінку, мати уяву про основні види порушень психофізичного розвитку дитини. З цією метою поспілкуватися з батьками дитини та спеціалістами ІРЦ.
- Вивчити стан уваги, стомлюваності, темп роботи кожної дитини.
- Враховувати стан слуху, зору, особливості моторики та загального фізичного розвитку учня.

Зрозуміти важливість цілеспрямованого залучення до роботи з дітьми членів родини, встановлення з ними партнерських стосунків. Вивчати головні принципи і стратегії колективної командної роботи:

1. Навчитися спостерігати за дітьми та оцінювати їх розвиток під час занять.
2. Закінчувати заняття, коли дитина втомилася чи неуважна.
3. Ознайомитися з сучасними педагогічними підходами і методиками, які застосовують у спеціальних школах під час навчання дітей із особливими потребами. Необхідно мати в школі навчальні програми спеціальних шкіл (відповідного класу), щоб мати уявлення, якими знаннями, вміннями та навичками мають оволодіти діти із особливими потребами на кінець навчального року.
4. Навчитися адаптувати навчальні плани, методики, матеріали та середовище до специфічних потреб дітей. До процесу адаптації бажано запросити психолога, логопеда, спеціаліста ПМПК.
5. Створювати оптимальні умови для спілкування, сприяти налагодженню дружніх стосунків між дітьми і формування колективу.
6. Формувати в дітей досвід стосунків у соціумі, навичок адаптації до соціального середовища.
7. Ставитися з повагою до дітей та їхніх батьків.

Знаючи специфічні особливості психічних процесів діти із особливими потребами, корегувати їх у процесі навчання; враховувати під час планування діяльності:

1. Діти із особливими потребами зазвичай мають слабку, короткочасну пам'ять, тому матеріал треба подавати невеликими «дозами» і звертати увагу на багаторазове повторення вивченого. З цією метою урізноманітнювати прийоми і види робіт на закріплення вивченого матеріалу, застосовувати дидактичні ігри і лише після засвоєння цього матеріалу давати складніший новий матеріал.
2. У дітей із особливими потребами порушено активну увагу. Треба застосовувати наочний матеріал для її активізації, чергувати види діяльності (більш складні чергувати з легшими).
3. У дітей із особливими потребами переважає конкретно – наочне мислення. На нього й треба спиратись у викладанні навчального матеріалу. Для цього слід застосовувати зрозумілу яскраву наочність (предметні картинки, рахунковий матеріал, малюнок – схему до задачі тощо).
4. Діти із особливими потребами мають знижені темпи роботи та працездатність. Тому для них необхідно зменшити обсяг завдань та їх кількість. А складність має бути доступною. Для цього дітям треба давати індивідуальні картки із завданнями відповідної складності та перфокарти, в які треба лише вставити відповідну орфограму або числову відповідь (і зовсім немає необхідності переписувати це завдання в зошит, якщо дитина має слабкі чи недостатні навички письма).
5. Діти із особливими потребами зазвичай не мають достатніх навичок самостійної роботи. Потрібен постійний контроль за виконанням ними завдання (щоб вони не втрачали уваги та напряму діяльності).
6. Діти з обмеженими розумовими можливостями потребують неодноразового повторення вчителем інструкції щодо виконання того чи іншого завдання. Тому вчитель має переконатись, як і наскільки точно учень зрозумів, чого від нього вимагають, і лише після цього дозволити виконати завдання.